

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

3. తృతీయః సర్గః - కావ్యసంక్షేపః

|| కావ్యసంక్షేపః ||

శ్రుత్వా వస్తు సమగ్రం తద్ధర్మాత్తా ధర్మసంహితమ్ |
వ్యక్తమన్వేషతే భూయో యద్వత్తం తస్య భీమతః || 1 ||

ఉపస్మ్యస్యాదకం సమ్యజ్ఞునిః స్థిత్యా కృతాంజలిః |
ప్రాచీనాగ్రేషు దర్శేషు ధర్మేణాన్వీక్షతే గతిమ్ || 2 ||

రామలక్ష్మణసీతాభి రాజ్ఞా దశరథేన చ |
సభార్యణ సరాష్ట్రేణ యత్ప్రాప్తం తత్ర తత్త్వతః || 3 ||

హసితం భాషితం చైవ గతిర్యా యచ్ఛ చేష్టితమ్ |
తత్సర్వం ధర్మవీర్యేణ యథావత్సంప్రపశ్యతి || 4 ||

స్త్రీతృతీయేన చ తథా యత్ప్రాప్తం చరతా వనే |
సత్యసంధేన రామేణ తత్సర్వం చాన్వవేక్షితమ్ || 5 ||

తతః పశ్యతి ధర్మాత్తా తత్సర్వం యోగమాస్థితః |
పురా యత్తత్ర నిర్భ్రత్యం పాణావామలకం యథా || 6 ||

తత్సర్వం తాత్త్వతో దృష్ట్వా ధర్మేణ స మహాద్యుతిః |
అభిరామస్య రామస్య చరితం కర్తుముద్యతః || 7 ||

కామార్థగుణసంయుక్తం ధర్మార్థగుణవిస్తరమ్ |
సముద్రమివ రత్నాఢ్యం సర్వశ్రుతిమనోహరమ్ || 8 ||

స యథా కథితం పూర్వం నారదేన మహర్షిణా |
రఘునాథస్య చరితం చకార భగవాన్పిషిః || 9 || [వంశస్య]

జన్త రామస్య సుమహద్వీర్యం సర్వానుకూలతామ్ |
లోకస్య ప్రియతాం క్షాంతిం సౌమ్యతాం సత్యశీలతామ్ || 10 ||

నానాచిత్రకథాశ్చాన్యా విశ్వామిత్రసమాగమే |
జానక్యాశ్చ వివాహం చ ధనుషశ్చ విభేదనమ్ || 11 ||

రామరామవివాదం చ గుణాన్తాశరథేస్తథా |
తథా రామాభిషేకం చ కైకేయ్యా దుష్టభావతామ్ || 12 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

3. తృతీయః సర్గః - కావ్యసంక్షేపః

విఘాతం చాభిషేకస్య రామస్య చ వివాసనమ్ |
 రాజ్ఞః శోకవిలాపం చ పరలోకస్య చాశ్రయమ్ || 13 ||

ప్రకృతీనాం విషాదం చ ప్రకృతీనాం విసర్జనమ్ |
 నిషాదాభిపసంవాదం సూతోపావర్తనం తథా || 14 ||

గంగాయాశ్చాపి సంతారం భరద్వాజస్య దర్శనమ్ |
 భరద్వాజాభ్యనుజ్ఞానాచ్ఛిత్రకూటస్య దర్శనమ్ || 15 ||

వాస్తుకర్తృ వివేశం చ భరతాగమనం తథా |
 ప్రసాదనం చ రామస్య పితృశ్చ సలిలక్రియామ్ || 16 ||

పాదుకాగ్రాభిషేకం చ నందిగ్రామనివాసనమ్ |
 దండకారణ్యగమనం విరాధస్య వధం తథా || 17 ||

దర్శనం శరభంగస్య సుతీక్ష్ణేనాపి సంగతిమ్ |
 అనసూయానమస్యాం చ అంగరాగస్య చార్పణమ్ || 18 ||

అగస్త్యదర్శనం చైవ జటాయోరభిసంగమమ్ |
 పంచవట్యాశ్చ గమనం శూర్పణఖ్యాశ్చ దర్శనమ్ || 19 ||

శూర్పణఖ్యాశ్చ సంవాదం విరూపకరణం తథా |
 వధం ఖరత్రిశిరసోరుత్థానం రావణస్య చ || 20 ||

మాలీచస్య వధం చైవ వైదేహ్య హరణం తథా |
 రాఘవస్య విలాపం చ గృధ్రరాజనిబర్హణమ్ || 21 ||

కబంధదర్శనం చైవ పంపాయాశ్చాపి దర్శనమ్ |
 శబలీ దర్శనం చైవ హనుమాద్దర్శనం తథా |
 విలాపం చైవ పంపాయం రాఘవస్య మహాత్మనః || 22 ||

ఋశ్యమూకస్య గమనం సుగ్రీవేణ సమాగమమ్ |
 ప్రత్యయోత్పాదనం సఖ్యం వాలిసుగ్రీవవిగ్రహమ్ || 23 ||

వాలిప్రమథనం చైవ సుగ్రీవప్రతిపాదనమ్ |
 తారావిలాపం సమయం వర్షరాత్రనివాసనమ్ || 24 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

3. తృతీయః సర్గః - కావ్యసంక్షేపః

కోపం రాఘవసింహస్య బలానాముపసంగ్రహమ్ |
 దిశః ప్రస్తాపనం చైవ పృథివ్యాశ్చ నివేదనమ్ || 25 ||

అంగులీయకదానం చ ఋక్షస్య బిలదర్శనమ్ |
 ప్రాయోపవేశనం చాపి సంపాతేశ్చైవ దర్శనమ్ || 26 ||

పర్వతారోహణం చైవ సాగరస్య చ లంఘనమ్ |
 సముద్రవచనాచ్ఛైవ మైనాకస్యాపి దర్శనమ్ || 27 ||

[రాక్షసీతర్జనం చైవ ఛాయాగ్రాహస్య దర్శనమ్ ||
 సింహికాయాశ్చ నిధనం లంకామలయదర్శనమ్ |
 రాత్రౌ లంకాప్రవేశం చ ఏకస్యాపి విచింతనమ్ || 28 ||

దర్శనం రావణస్యాపి పుష్పకస్య చ దర్శనమ్ |
 ఆపానభూమిగమనమవరోధస్య దర్శనమ్ || 29 ||

అశోకవనికాయానం సీతాయాశ్చాపి దర్శనమ్ |
 రాక్షసీతర్జనం చైవ త్రిజటాస్వప్నదర్శనమ్ || 30 ||

అభిజ్ఞానప్రదానం చ సీతాయాశ్చాభిభాషణమ్ |
 మణిప్రదానం సీతాయాః వృక్షభంగం తథైవ చ || 31 ||

రాక్షసీవిద్రవం చైవ కింకరాణాం నిబర్హణమ్ |
 గ్రహణం వాయుసూనోశ్చ లంకాదాహాభిగర్జనమ్ || 32 ||

ప్రతిష్ఠవనమేవాథ మధూనాం హరణం తథా |
 రాఘవాశ్వాసనం చైవ మణినిర్యాతనం తథా || 33 ||

సంగమం చ సముద్రేణ నలసేతోశ్చ బంధనమ్ |
 ప్రతారం చ సముద్రస్య రాత్రౌ లంకావరోధనమ్ || 34 ||

విభీషణేన సంసర్గం వధోపాయనివేదనమ్ |
 కుంభకర్ణస్య నిధనం మేఘనాదనిబర్హణమ్ || 35 ||

రావణస్య వినాశం చ సీతావాప్తిమరేః పురే |
 విభీషణాభిషేకం చ పుష్పకస్య నివేదనమ్ || 36 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

3. తృతీయః సర్గః - కావ్యసంక్షేపః

అయోధ్యాయాశ్చ గమనం భరతేన సమాగమమ్ |
రామాభిషేకాభ్యుదయం సర్వసైన్యవిసర్జనమ్ || 37 ||

స్వరాష్ట్రరంజనం చైవ వైదేహ్యశ్చ విసర్జనమ్ |
అనాగతం చ యత్యించిద్రామస్య వసుధాతలే |
తచ్ఛకారోత్తరే కావ్యే వాల్మీకిర్భగవాన్పుషిః || 38 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే
తృతీయః సర్గః || 3 ||

